

RUNY, PÍSMO SVATÉ A MY

Dalibor Hamsa
Bc. Jiří Jánský

Motto:

nahlédneš-li mnohá mystéria,
jsa klidný a ustálený,
najdeš v nich společný Střed.
Pro mnohé však budeš bláznem,
který nechápe nic
a kráčí nazpátek, nikoli vpřed.

Úvod

Porovnání **germánského futharku prostého** s příběhem z **Bible** vychází z předpokladu, že každé mystérium v sobě obsahuje body, které jsou všem společné. Porovnání výše uvedených směrů má ukázat, že tomu tak je. Z Bible byly vybrány dva proudy, jenž mají společné to, že obsahují bod výchozí, následnou cestu a bod konečný. Takovouto pasáží je, z našeho pohledu, ve Starém zákoně (SZ) cesta popisující stvoření světa a tím i člověka a jeho pouť od Boha do hmoty a následná cesta do zaslíbené země. Její paralelu v Novém zákoně (NZ) spatřujeme ve zrození Ježíše, jenž symbolizuje stvoření nového stupně vědomí, a v jeho cestě z hmotného dualismu zpět domů, k Bohu. Podobnost obou cest je také možno spatřovat v tom, že pro přechod do zaslíbené země ve SZ musí být staré vedení usmrceno, což symbolizuje smrt Mojžíše, po němž nastupuje Jozue, který svůj lid konečně dovedl do země zaslíbené. Pro přechod do království nebeského v NZ jde o smrt Ježíše s jeho osobním vedením, po kterém nastupuje potřebné neosobní vedení Ducha svatého. Obdobně jak musel pro opuštění stavu jednoty (stav před rájem a částečně v ráji) ve SZ zemřít starý Adam, aby mohl nový Adam vejít do duality, tak musel v NZ zemřít Jan Křtitel křtící vodou, aby mohl začít působit Ježíš křtící Duchem svatým směrem zpět do jednoty.

Mnozí mohou namítnout, že Bible obsahuje daleko více pasáží, jako například Žalmy, Listy, Skutky apoštolů atd. Ano, to je pravda, ale naše dílo si neklade za cíl dokonalou syntézu obou celků, ale pouze ukázkou toho, že syntéza starodávných run s Písmem svatým, je možná. Je ovšem jisté, že úhlů pohledu na zvolené téma může být také několik, a to vlivem vyspělosti a vnitřního emočního zabarvení hledajících a chápajících toto spojování a prolínání. Abychom však svá následující tvrzení podepřeli ještě dalším sloupem, zahrnujeme do syntézy porovnání výše uvedených celků další prvek ke srovnání. Tím prvkem je **ontogeneze člověka** čili vývoj jedince. Předpokládáme, že pokud se k základním dvěma porovnávaným částem přidá třetí,

kteřá bude porovnanému také odpovídat, znamená to, že naše prvotní úvaha o možné syntéze prvních dvou částí je skutečně funkční a reálná.

Jako zpracovatelé tohoto drobného díla se zcela jistě nepovažujeme za osvícené a nevyš povolane k takovému srovnávání a bádání, ale jelikož k nám podnět k provedení této syntézy Život jako by náhodou přivanul, chopili jsme se tohoto nesdaného úkolu formou skromného zpracování.

Pustme se tedy do díla. K porovnání jsme použili germánský futhark prostý coby nejstarší a nejpůvodnější známou runovou „abecedu“ jenž obsahuje 24 run a český ekumenický překlad Bible z roku 2001. Oba tyto prameny nám nejsou neznámé, jelikož se jimi zabýváme na úrovni teoretické i na úrovni praktického využití v běžném lidském životě.

Nebudeme při následující práci citovat celé pasáže významů run, či texty Bible, jelikož by to nadmíru přesáhlo rámeček tohoto drobného, pouze informačního, díla.

Podobnost tří směrů

Jako první tedy přichází na řadu Starý zákon, konkrétně kniha Genesis. Zde se na jejím počátku (*Gn 1, 1-31, Gn 2, 1-3*) popisuje, že byl stvořen celý vesmír, Země, vše, co je na nebi i na zemi a pak jako bonbónek na dortu vznik člověk. On vznikl v poslední šestý den a dostal vládu nad tím vším, co bylo před ním v šesti dnech stvořeno. Podobnost hodná zřetele je už ve jménech prvních lidí. Dle křesťanské tradice se jmenují Adam a Eva, dle severských ság jsou to Ask a Embla. Počáteční písmena jmen jsou shodná. Přistoupíme-li k zevrubnému popisu počáteční runy **FEHU**, zjistíme, že jejími všeobecně uznávanými vlastnostmi jsou například majetek, materiální bohatství, dobytek – coby symbol majetku, hojnost, peníze, vlastnictví a podobně ¹. O této runě je také možno hovořit jako o základní síle plodnosti ². Opřeme-li výklad o tento bod, o to, co je základní, můžeme připustit, že základním je to nejceňnější, tedy život sám. Je to ona Jiskra, ono Světlo, které v člověku předurčuje jeho vládu nad vším tvorstvem a které do něj Bůh vložil, když mu chřípím, dle Bible, vdechl život, v čemž je možné najít podobnost se severským bohem Ódinem, jenž vdechl život prvním lidem ³. Toto nejceňnější na počátku také bezesporu ukazuje svými významy runa Fehu. Proto se také nachází na prvním místě celé runové abecedy (futharku). Jak ale toto tvrzení může souhlasit s vývojem jedince na naší fyzické pláni? Jedno ze základních, počátečních, jmen pro zdárný vznik člověka je genetika rodičů a vůbec jejich existence a také jejich správný místní i časový výskyt. To vše je možno považovat za bohatství a dary, které nám byly Bohem nabídnuty k možnému využití. I při samotném **početí**, v onom okamžiku, se ke stvoření jedince připojuje ona Jiskra, která je početím fakticky vdechnuta do hmoty obou rodičů a následně tam, kde může být započato její obalování hmotou. Tím je dokončeno oplození vajíčka spermií.

Runy mohou působit i ve svém negativním smyslu, kdy se jejich význam překlápí do přímého opaku jejich pozitivního významu. Pokud bychom přihlídlí k negativní stránce runy Fehu, zjistíme, že obsahuje nedostatek, či ztrátu ⁴. Tyto

vlastnosti by měly hlavní slovo v případě, že podmínky ke vzniku nového života by byly nedostačující či bídné.

Druhá runa v pořadí je **URUZ**, která představuje mimo jiné také formující sílu a matku projevování ². Runa symbolizuje také výzvu, hmotu anebo fyzickou sílu ¹. Tato síla se zcela jistě projevuje plynutím života z nestvořeného do stvořeného ve formě vzniku **embrya a plodu v prenatalním období**. Síla Uruz runy se také hodí k očarování vody a v tom lze spatřovat také její působnost na vodu plodovou. Avšak posiluje také kosti a svaly a celkově tělesné zdraví. Tímto vývojem v prenatalu v podstatě začalo vyhnání z ráje, jak se o něm v Bibli píše (*Gn 3, 22-24*), kde Bůh předurčil člověku, že nebude žít na věky, a proto mu početím určil počátek existence ve hmotě. Byl-li takto určen počátek, byl zároveň vysloven i konec. Vše, co začíná v prostoru a času, také musí zákonitě končit. Tím byl také jedinec poslán do dalšího vývojového stupně, do světa protikladů, bez jejichž pochopení by nebyl schopen postoupit zase výše, zpět k Bohu, ovšem už jinou cestou než přes již prožitý ráj. Ten totiž dal Bůh hlídat cheruby s plamenným mečem, aby se tam člověk již nemohl vrátit. V Genesi se také píše (*Gn 3, 21*), že Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. Opět je zde paralela s mytologií severu, která uvádí, že bratři bohové Ódin, Vili, a Vé ušili první ženě a muži oděv ³. Zde lze spatřit onu formující sílu runy Uruz ve smyslu vymezení, projevení se, jakési omezení energie pro potřeby hmotného projevu do shluků, které je možno nazvat orgány, kostmi či tělem. Je to přechod z energetického projevu do fyzické emanace. Poté, co je plod připraven, celkově správně oděn do biblické kožené suknice, či severského oděvu, může dojít u jedince k dalšímu přechodu do vyšší úrovně. Z jakési meziúrovně v prenatalu se má zrodit do hmoty, času a prostoru nový člověk. I zde můžeme spatřovat podobnost s ontogenezí jedince, kdy je tzv. oblékán a vznikají u něj v prenatalním období orgány plodu ze **tří zárodečných listů, tj. ektoderm – kůže a svaly; mezoderm – svaly, kosti, vylučovací soustava, pohlavní soustava; entoderm – trávící soustava a soustava dýchací**. Několik dlouhých měsíců ho obklopuje potopa v podobě plodové vody (*Gn 7, 1-24*) a pevnost jeho archy je živena také silou runy Uruz. Konečně přichází chvíle, kdy bude moci se svou archou zakotvit a suchou nohou vstoupit na pevnou zem.

Negativními vlastnostmi runy jsou např. ztráta sil, strach či nemoc. Pokud by bylo období těhotenství naplněné stresem, strachem, či nemocí, mívá to negativní dopad na plod a negativní stránka runy by se zde plně uplatnila.

A tak se na souši otevře dokonale uzavřená archa se svými třemi patry (*Gn 6, 16*) a začne fungovat ve světě na obnovené zemi (*Gn 8, 1-19*). V pojetí trojnosti, ve smyslu tří složek člověka, je fyzické tělo představitelem prvního patra archy a všeho zvířecího v člověku. Duše odpovídá druhému patru archy, jakožto emočnímu životu člověka a duch symbolizuje v arše patro třetí, v tomto rozlišení nejvyšší. V pojetí ontogenetických fází v tuto chvíli probíhá zrod nového člověka na svět. V pořadí třetí runa **THURISAZ** je popisována jako průchod trním ⁵, což se symbolicky shoduje

s porodem, jinými slovy průchodem z nižší úrovně na úroveň vyšší. Tak by byl symbolicky popsán **porod**, jedna z fází ontogeneze člověka. A jelikož runa Thurisaz také znamená překážku, past či chaotickou sílu ¹, je zde možné také spatřovat její působení ve fázi, kdy hned po porodu začíná novorozeně slyšet a odposlouchávat první slůvka ze svého nejbližšího okolí a tím se začíná učit podvědomě vlastní řeč. V biblickém příběhu je toto období možno spatřit ve zmatení jazyků (*Gn 11, 1-9*), které nutně v pozdější době vyústí v chaos symbolizovaný právě runou Thurisaz.

Negativní vlastnost této Trollí runy lze vidět v samotném biblickém příběhu o zmatení jazyků, kdy pýcha jedince (lidí) sjednotila všechny tři jeho složky ve službě pro sebe samého a tím proti sobě obrátila moc boží.

Symbolika pomatení či negativního působení je u runy Thurisaz zvláště viditelná, jelikož je nazývána tzv. Trollí runou, která při specifickém použití otáčí působení za ní následujících run do jejich negativní podoby ⁴. Názor o této funkci Trollí runy není všeobecně příliš uznáván, my ho ovšem ze své zkušenosti můžeme potvrdit.

Následně se dostáváme k runě **ANSUZ**, která, dle našeho výběru, pojetí a chápání, již působí ve druhé knize Mojžíšově – Exodus. Jelikož runa pojednává o slovu, komunikaci, vědění i moudrosti ¹, je příhodná svými vlastnostmi reprezentovat komunikaci Mojžíšovu se samotným Bohem, při které Mojžíš dostával přímé pokyny, jak si počínat, aby vyvedl svůj lid z Egypta (*Ex 13, 17-22*). Vlastnosti runy jsou také uváděny jako Bůh, ústa, znalost, vědění, inspirace a runa je zasvěcena Ódinovi, jeho komunikačním schopnostem a moudrosti ¹.

Lepší příklad runových vlastností si pro podobnost s biblickou komunikací mezi Bohem, Mojžíšem a jeho lidem při prvním velkém kroku, vyvedení z Egypta, nelze přát. Ontogenetická fáze jedince se zde nachází v období, kdy jedinec začíná komunikovat se světem a svými učiteli všemi možnými způsoby na základě instinktů. A právě tato počínající komunikační schopnost, v **období batolete**, a různé její možnosti a varianty uplatnění vyvádí postupně jedince z područí neschopnosti a nemohoucnosti, tak jako Mojžíš vyvádí svůj lid z Egypta.

Pokud Izraelský lid neuposlechne Mojžíšovy rady, obrazně jedinec neuposlechne svůj instinkt, uplatňuje se negativní stránka runy Ansuz ve formě prokletí, hlouposti, neznalosti, problémů v komunikaci a následně v nedostatku inspirace, což samozřejmě přináší své zákonité následky a lid, obdobně jedinec, zůstávají v područí nemohoucnosti a neznalosti.

Po vyvedení lidu izraelského z Egypta nastává období putování pouští do zaslíbené země (*Ex 15, 22 – Dt 34, 12*). Tato dlouhá cesta je rozepsána s mnohými podrobnostmi v knihách Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium čili druhá až pátá kniha Mojžíšova ve SZ. Cestu jako takovou nalézáme následně ve vlastnostech runy **RAIDO**, která je presentována jako přesun, pohyb, cesta, směr, či energie pohybu ¹.

Pokud je runa ve správné pozici, tak to znamená, že máme otěže a směr své cesty ve svých rukou. Správně držené otěže a tím správně nasměrované vlastnosti runy zajišťují poslušnost vůči vedení, vůči tomu, kdo nás vyučuje správnému životu. Raido vyjadřuje správné nasměrování síly podle vyšších zákonů ². Ve SZ je toto symbolizováno poslušností lidu izraelského vůči radám samotného Boha, které ke svému lidu sesílal skrze Mojžíše po celou dobu jejich cesty. Zde se analogicky nabízí vysvětlení, že postava Mojžíše zastupuje v ontogenetickém procesu jedince jeho schopnost svojí vůlí následovat příklad ve smyslu správného sledu cesty. Tím příkladem jsou pro něj rodiče, učitelé, ideály atd. v jeho **předškolním věku**, kdy si také upevňuje své motorické schopnosti.

Negativní stránka runy Raido přináší stagnaci energie, možnost semletí sledem událostí, neovladatelný střemhlavý pohyb tam, kam nechceme ¹. Pokud lid izraelský neposlouchal rady Mojžíše, byl za to Bohem trestán, a to přísným zákonem „oko za oko, zub za zub“, platící na tomto stupni jejich chápání života. Jedinec, pokud neuposlechne rady zkušenějších, tak si také nabije nos, nebo opaří ruku a pozná tak temnou stránku runy a samotného procesu výuky životem.

Postupem času se jedinec setkává s řadou poučení a jednotlivých pravidel, které jistým způsobem zajišťují, že se hned při první samostatné akci ve světě nezabije, či nepoškodí. Je to jakýsi souhrn nutností, díky nimž přežije. Přichází na to, že život je jedinečný a má své zákonitosti. Jedinec se učí v tomto hmotném světě žít ve smyslu a směru k sobě samému a pro výhody pro sebe a učí se poslouchat proto, aby získal nějakou odměnu, což je nastíněno také v Bibli Boží smlouvou s lidem (*Ex 19, 1-25*) a příslibem Božím lidu izraelskému, že pokud mu bude poslušen, bude mít z této poslušnosti patřičné výhody (*Ex 19, 5-6*). K tomuto procesu se váže další z run, a to runa **KENAZ**, která je, mimo jiné, vnímána jako planoucí pochoděň, oheň, který člověk ovládá a využívá ho k dosažení vlastních cílů ². Výchova jedince ve společnosti je symbolicky předávanou pochodní moudrosti a ideálů, o kterou je třeba pečovat, což je další z významů runy Kenaz ¹.

Z biblického pohledu jsou výchovné prostředky pro společnost i jedince nazvány Desaterem přikázání (*Ex 20, 1-17*) a Mojžíš zastupuje v člověku symbol jediné jeho složky, která ví, o co vlastně jde a podvědomě vede ostatní složky člověka k cíli. Ve vyšším stupni poznání bude Desatero nahrazeno Otčenášem.

A jelikož je runa Kenaz nazývána světlem, je možno konstatovat, že ukazuje na to, že pro vychovávaného jedince se oním světlem stává prozatím jen jeho vlastní život s jeho vlastními zájmy. Začíná tak být veden světlem svého rozumu.

Negativní stránka runy se v člověku projeví ve chvíli, kdy navzdory výchově propadne přílišnému sobectví, a tím se oheň stane spalující a vše ničící. Přijdou sváry a temnota. Může se také projevit jako žárlivost či posedlost ¹. Symbolicky řečeno přijde trest Boží za neposlušnost lidu izraelského.

Proto, aby se jedinec nestal naprostým sobcem, je regulován výchovnými prostředky společnosti k tomu, aby své chtění obětoval ve prospěch chtění vyššího smyslu a řádu.

Jak obětovat toto své chtění a své výhody plynoucí ze zájmu především o sebe, to jedinec postupně musí zjistit a zjišťuje buďto uposlechnutím dobře míněných rad zkušenějších, poslušností vůči společenským pravidlům, nebo tvrdými životními zkušenostmi a omyly, ze kterých může vyvodit patřičné důsledky. Nadchází u jedince jeho **školní věk** dle měřítek ontogenetických fází. K tomu, jak se učit obětovat, jakým způsobem obětovat a co obětovat se v biblickém textu přihlíží v třetí knize Mojžíšově Leviticus (*Lv, 1, 1 – Lv 7, 38*). K tomuto tématu lze využít vlastnosti runy **GEBO**, které mimo jiné znamenají dar, výměnu, spolupráci s někým jiným ¹, anebo pohostinnost, štědrost, bratrskou či sesterskou lásku ². Uvedené vlastnosti popisují činnost, která jedince musí odvádět a odvádí od jeho samého a učí ho dělit se s ostatními o to, co považuje za své.

Při opačném, negativním, působení runových vlastností by se jedinec začal chovat jako lakomec, odmítal by jakoukoli spolupráci a nechtěl by nikomu nic dávat ani půjčovat.

Pokud ovšem pochopí, že úspěch a štěstí přichází společně se spoluprací s ostatními lidmi, potažmo následně s Prozřetelností, Věčností, Bohem, začne zažívat radost, potěšení či rozkoš a pocítí energii, která spojuje dohromady, což jsou mimo jiné vlastnosti následující runy **WUNJO** ². A při takových příležitostech radosti a sounáležitosti lidé odkládají své spory a slaví „Máme své bohy i sebe navzájem, máme co jíst a pít, a tak se radujeme a slavíme“ ¹. A tak jedinec také začíná chápat, jaké své špatné vlastnosti odložit, které své nižší „zvířecí“ stránky transformovat – přetvořit, aby mohl žít v uvedené radosti a oslavě. V textu Bible tomuto mohou odpovídat Očišťovací řády (*Lv 11, 1 – Lv 19, 37*), což jsou pravidla pro Izraelce, např. kterých tvorů se mají vystříhat, mají-li být svatí před Bohem. Ony tvory je možno si představit právě jako sobecké (a obdobné) choutky lidské, a proto je třeba se jim vyhýbat. Neradí se zde záměrně, že je třeba tyto sobecké vlastnosti přetvářet, jelikož jedinec v této fázi vývoje ještě není vyspělý tak, aby se dokázal patřičně a s uspokojivým výsledkem věnovat své vnitřní introspekci, jak to například uvádí František Bardon ve svém díle Brána k opravdovému zasvěcení.

Pokud se do lidského jednání vloudí negativní působení runy, bude se jednat o rozmrzelost, trápení a osamělost ¹. Pak je předpoklad, že očišťování od sobeckého nebylo na potřebné úrovni u jedince dokonalé a upozorňuje ho na to, aby se opět zamyslel nad tím, jak a zda dodržuje výchovný řád společnosti a jak se chová vůči sobě, ostatním i vůči společnosti samotné.

A aby jedinec mohl růst ve společnosti a měl tak možnost rozvinout své lidství k maximu, ze kterého se dá jediné přejít do božství, tak musí mimo jiné sjednotit veškerou svou roztříštěnou vůli a pomoci si se snažit plnit předešlé požadavky

výchovného a očistného řádu. Jedině tak bude uvnitř sebe do jisté potřebné míry sjednocen a zároveň bude sjednocen se společností (myšleno i s rodiči), která mu dala základ výchovy. Pochopil-li tedy jedinec, jak být spokojený a jak se radovat a slavit, musí přijmout postupně další nové požadavky odpovídající době, vyspělosti jeho a společenství, které ho obklopuje a do kterého dozrál díky plnění předešlých požadavků. Zde, v přechodu od starých požadavků k požadavkům následujícím a náročnějším je možno spatřit **pubertální stav jedince**, kdy se mu vše obrací jakoby naruby. V tomto obracení je možno spatřovat působení runy **HAGALAZ**, jejímiž vlastnostmi jsou, mimo jiné, komplikace, zásadní změna či převrat v životě a jsou to změny rychlé jako krupobití, což znamená právě Hagalaz ¹. Vlastnosti této runy, dle uvedeného autora, na druhou stranu způsobují odstranění přežitého, starého a nás svazujícího, což je v případě náhlých změn podmínek žádoucí. Jak se chovat ve společnosti nově získané, jak vládnout, jak a kdy posluhovat, kdy poslouchat, kdy a jak prosit atp. je podrobně rozebráno ve čtvrté knize Mojžíšově Numeri (*Nu 1, 1 – Nu 6, 21*). Jedná se stále o živou cestu, o neustálý pokrok v jednom směru a pro jedince prozatím v nedospělosti. I zde samozřejmě stále platí mravní zásady a příkazy k poslušnosti. Každá přílišná rebelie se trestá.

Když se sami v sobě dobře nevyznáme a myslíme si, že problém, který se právě pokoušíme řešit, nemá co dělat se skrytým niterným vývojem, pak nám v takovém případě bude nápomocen Hagalaz jako uzdravitel. Není-li tomu tak, může dojít k násilným zvrátům, které roztrhají naše dosavadní vzorce myšlení a chování včetně našich představ a tím poskytnou prostor pro něco nového ⁶.

V Negativním smyslu lze Hagalaz použít k bolestnému zásahu nebo zdržení nepřítelů ¹.

Následně je jedincem pociťována nespokojenost se vším, co doposud měl a cítí, že se už nemůže vrátit do starých kolejí, do starého bezpečného života, točícího se jenom kolem něj, jako okolo středu vesmíru. Dětství již je v nenávratnu. A tak začne v jeho životě vznikat vnitřní tlak a touha po naplnění, po „něčem“. Cítí se být prázdný a touží se něčím naplnit. To vše jsou vlastnosti přiřazované runě **NAUDIZ**, ke které se váže jedna severská báseň: "Potřeba svírá srdce, ale může přinést pomoc a zhojení, dostane-li se jí pozornosti včas" ¹. A tak se lidu izraelskému, v přeneseném smyslu jedinci, podávají nové zákony a pokyny k jeho rozvoji. Toto je zapsáno v páté knize Mojžíšově Deuteronomium (*Dt 4, 1 – Dt 25, 10*). Již nastala fáze, kdy pokyny neplní pouze udržovací smysl poslušnosti, ale začínají nabývat jiného významu, a to významu rozvojového. Také se začíná bojovat s novými nepřáteli, kteří by bránili vstupu lidu izraelského do země zaslíbené. Zde je podobnost s tím, že jedinec začíná poznávat své jakoby nové, vlastnosti a schopnosti být zlý a sobecký atp., o nichž do této chvíle neměl ani tušení, ale předešlá morálka a poslušnost dovolila, že mohl tyto netušené nepřátele objevit.

Nouze nás má vyburcovat k činu. Poddáme-li se v tíživé situaci skepsi, může to znamenat naši záhubu. Napneme-li ale síly, může nás zkušenost nedostatku zocelit a postrčit kupředu ¹.

V lidském vývoji Naudiz odpovídá proměně jednotlivé závislé duše v samostatnou bytost, která si svou cestu sama určuje svobodnou vůlí, a tím i vývoji, jenž ji teprve poskytne skutečnou samostatnost ⁶.

Pomocí runy Naudiz je možné nouzi vyvolat, ale také je možno pomocí této runy se z nouzové situace osvobodit ⁶.

Negativní působení runy Naudiz spočívá například v jejím použití při uvrhnutí nouze na nepřítele ¹.

V biblickém textu následuje kniha Jozue, která uzavírá cestu, tak jak byla popsána výše, a popisuje vstup lidu izraelského do zaslíbené země (*Joz 1, 1 – Joz 3, 17*). Zde hraje roli runa **ISA**, která znamená ztuhnutí, zmrazení, stagnaci a zjevné zdrhnutí nějakého průběhu událostí ¹. Aby něco nového mohlo přijít, tak zákonitě musí staré odejít. Zemřel tedy ten, který svůj lid vedl až k zaslíbené zemi, Mojžíš. Musel odejít, aby mohl nastoupit nový vůdce, v biblickém pojednání je to Jozue, ten, který byl Mojžíšovi nejvíce nablízku a také mu posluhoval a od něho se učil. Takže u jedince při vstupu do dospělosti umírá jeho dětinské vedení a chápání životních situací a zkoušek a nastupuje o stupeň vyšší vedení, vedení **dospělého člověka**. V této fázi se jedinec stává dospělým, ale ještě to nemusí znamenat, že je vyspělým. Zastavuje se pouze fyzický růst. Svě člověčenství nejprve musí do jeho maximální dokonalosti sám dovést pomocí svého nového, dospělého vůdce – vědomí.

Isa pomáhá při koncentraci na to podstatné a povzbuzuje síly vlastního já. Ve svých negativních aspektech způsobuje Isa smrt. Negativní stránce této runy odpovídá sebestředný, do sebe zahleděný člověk, který už není schopen přijmout vnější svět, což napovídá, že je zde příliš mnoho Isa ⁶.

Uvedená runa je ve své podstatě spíše runou negativní, a proto její obrácené působení je možno vnímat jako čas klidu a odpočinku ¹, což ovšem také znamená, že se neobjevuje potřeba růstu. Ten, kdo je v klidu a pohodě, necítí potřebu jít dál, což by znamenalo, že kdyby lid izraelský před vstupem do zaslíbené země začal zažívat trvalý, nebo i dlouhotrvající stav klidu, neměl by již potřebu do zaslíbené země vstoupit. A proto jsou zde všechny ty události, které lidi ženou vpřed, i když je toto popohánění okolnostmi častokrát vnímáno jako něco obtěžujícího a špatného, a to pouze z neznalosti zákonitostí vývoje.

Na závěr popisu této etapy lze podotknout, že srovnávací část Starého zákona je možnou paralelou k další srovnávací části Nového zákona, a to v tom smyslu, že obě cesty vedou domů, do nového domova, každá ale ze své vlastní úrovně a na svoji nejvyšší možnou úroveň.

Ve výkladu jsme se dostali až na počátek nové éry jedince, do éry dospělosti čili do země zaslíbené, kdy už je odpovědný za své činy, rozhodnutí i myšlenky jedinec on sám a už ne jeho průvodci, učitelé, rodiče a tak dále.

Všimněme si, že pokud má přijít něco nového, tak staré musí odejít. Nelze nalít nové víno do měchů s vínem starým. Ve SZ se tyto ztráty děly jakýmsi násilným způsobem, kdy přišel přísný trest ze strany Boha za neopuštění starého, nepotřebného, lidem izraelským. V NZ je to poněkud jinak, zdá se, že tam se staré neopouští takovým násilným způsobem, ale díky porozumění situaci, že je to staré třeba opustit. Pak záleží na schopnosti jedince toto opuštění v sobě uskutečnit a přestat vlastnit to své, které má být opuštěno. Samozřejmě i zde hrozí trest při neopuštění svého starého harampádí, ale již není ve hmotě tak radikálně pocíitelný. Jde zkrátka o vyšší způsob nevlastnění.

První runa, která se svými vlastnostmi zrcadlí na začátku NZ je runa **JERA**, která značí hojnost, sklizení plodů či odměnu za vykonanou práci. Staroanglická Runová báseň například říká: "Doba sklizně přináší radost, když bohyně Země nás obdaruje svými plody." V Norské Runové básni se dozvíme že "Doba sklizně přináší hojnost, protože Frothi (alternativní jméno boha Freye) je štědrý!" Runa Jera je většinou pozitivním znamením, které naznačuje, že lze očekávat období hojnosti. Tato hojnost však obvykle nepřichází sama od sebe, ale je výsledkem a zúročením nějaké dlouhodobější práce ¹. Toto vše z našeho úhlu pohledu znamená, že jedinci, který plnil veškeré své povinnosti, je přislíbeno, že jeho rozvoj člověčenství v plné dospělosti dochází do stádia, kdy může získat odměnu za vykonanou práci v dobách minulých. A v tento moment začíná jedinec náhle pocíťovat, že je život ještě něčím víc, než co si on doposud představoval. Považoval za život a jeho pravdu to, co viděl, co mohl okusit, z čeho mohl mít nějaký užitek, čeho se dotýkal. Najednou se ale tato jistota může rozplynout. Co se biblických záznamů týče, je tento okamžik, nebo chceme-li průběh jakkoli dlouhý, označen jako zvěstování zrození Mesiáše, plod židovské stylizace života, kdy si vlastně židovský národ, lid izraelský, po dlouhých staletích poslušnosti a přešlapů, zasloužil možnost, že se v jeho středu počne něco nového, co je odlišné od starého chápání a prožívání světa a poměru člověka v něm (*Mt 1, 18-25; L 1, 26-38; J 1,9*).

Jera nás učí chápat průběh života a dává nám jak připomínku, tak útěchu, podle níž nic nezůstává tak, jak to bylo. Být v přirozeném životním rytmu běhu života přináší mír a harmonii, což je činnost runy Jera ⁶.

Pokud jedinec nepřijme tuto vnitřní výzvu dívat se na život novým pohledem, tak přichází o možnost, aby v něm vznikl začátek nového vědomí, Života. Pokud nepřijme tuto výzvu, zmaří v sobě možnost početí vyššího poznání. V tom případě do děje zasahují i negativní vlastnosti runy Jera a to neúroda či nedokončení projektu ¹.

Pokud jedinec výše popisovanou výzvu k možnosti zrodu nového poznání ve svém nitru přijme, nastane v jeho vědomí žádoucí změna, která vyústí ve vnitřní objevení jistoty o tom, že život žitý ve hmotě není poslední fází lidského vývoje. Dokonce získá důkaz o tom, že se ve stvořeném, a potažmo i v něm, nachází něco nestvořeného, věčného, nesmrtelného. Je to samozřejmě stav korespondující

s vlastnostmi další runy v řadě, a to runy **EIHWAZ**, jež v sobě skrývá radikální změnu stavu, přechod z jednoho stavu do druhého či smrt a je spojována s Tisem (*Taxus Baccata*). Další z vlastností runy je změna a spojení s vyššími světy¹. V NZ je tento moment zaznamenán jako zrození Ježíše mezi lidmi, čímž se božské dostalo do hmoty a od té doby už nemohlo být nic stejně (*Mt 2, 1; L 2, 1-20*). Židovský národ si vydobyl svého spasitele díky poslušnosti svých předků vůči příkazům Božím, které lidu byly tlumočeny jejich prorokem Mojžíšem.

Eihwaz je runou zasvěcení. S její pomocí můžeme získat poznatky o stinných stránkách našeho podvědomí a vynést je na světlo, proměnit se (transformovat). Tato runa také slouží jako mocná ochrana, neboť je zobrazována jako „pilíře vesmíru“ a je v ní tedy obsažena veškerá síla⁶. Tato runa v sobě nese mystérium života a smrti a mysticky jejich podstaty propojuje. Jednou z možných negativních vlastností runy Eihwaz je neschopnost⁴.

Pohlédneme-li na vývoj jedince, od této chvíle již nelze plně mluvit o ontogenetické fázi dle norem klasické vědy, jelikož tato věda popisuje postup jedince od kolébky do hrobu. Popisuje průchod časem a prostorem od zrození ke smrti. Kdežto pomocí nově narozeného vědomí a uvědomění si své nesmrtelné součásti se může dospělý a vyspělý jedinec dostat v optimálním případě k Životu s velkým Ž a nikoli ke smrti. A tomuto optimálnímu příkladu budeme věnovat další popis vývoje jedince, tudíž tedy nepůjde o klasicky pojatý ontogenetický vývoj, avšak obdoba bude stále zřejmá a do popisu zahrnutá.

Zrození nového vědomí v dospělém jedinci, který jedinečně může toto zrození zažít, jelikož jeho tělo a stávající vědomí jsou na to připravené, doprovází také určitá podpora ze strany a úrovně jedinci prozatím utajované. Na obrazovém symbolu runy **PERTHO** od Mikyho Straky lze vidět tři sedící ženy. Je zřejmé, že jde o sudičky – Norny: Urd, Verdandi a Skuld – čili Bylo, Je a Bude, které také známe z klasických pohádek. Vlastnosti uvedené runy znamenají tajemnou hru osudu, ale také odhalení tohoto tajemství. Takže sudičky přisuzují osud a možné nesnáze v něm, ale zároveň nabízejí prostředky k řešení. Nic tedy není ztraceno. Síla runy povzbuzuje k naplnění určitého osudového úkolu¹. Tak jako jsou sudičky tři, tak také drak bývá v pohádkách tříhlavý. Připustíme-li, že oba symboly, sudičky a drak, ukazují totéž, lze uvažovat o tom, že ukazují samotný čas, který vládne se svou minulostí, přítomností i budoucností.

Biblicky je tato pomoc znázorněna třemi králi a jejich třemi dary (*Mt 2, 10-11*). Přinesli Ježíši k jeslím ve chlévě (těle lidském) zlato, kadidlo a myrhu. Například ono zlato může být plné uvědomění si toho, že je z Boha, že z Něho vyšel a že se k Němu vrací, což je jedna z oněch pomoci, které mu ulehčí strastiplnou osudovost, kterou se rozhodl ukázat všem lidem a pro ně ji protrpět. Pro jedince to v tomto okamžiku znamená, že také on dostává ono zlato v podobě zkušenosti, která mu osvětluje cestu správným směrem po dlouhá léta, ne-li navždy. Obdobně tak je to i se zbývajícími dvěma dary. V této fázi jedinec dostává nezvratný důkaz o tom, že je připraven a povolán na cestu jinou než cestu ke smrti. Cítí a ví, že vstupuje na úzkou a trnitou stezku.

Zároveň se v Bibli dočítáme o další nemalé pomoci, kdy jsou tři králové ve snu upozorněni, aby se nevraceli zpět k tomu, který je vyslal, ke králi Herodovi a tím je Ježíšův život pro tentokrát ochráněn. Jedinec po této zkušenosti cítí, že se stalo něco mimořádného, ale vše potřebné může zrát v jeho nitru, kam nedosáhne doposud kralující rozum, který má strach, že přijde o nadvládu.

Pertho dává porozumět plánu stvoření, pomáhá pochopit a ovládnout vlastní osud. Proto v různých interpretacích patří k těm záhadným runám, jejichž původní identita je těžko uchopitelná. Ten, kdo nepochopí plán stvoření, nedokáže ani ovládnout vlastní osud. Pochopit smysl života a vykonat pravý čin v pravý čas – to je smysl runy Pertho ⁵.

V případě nevyužití pomocných nápověd a možností, které byly poskytnuty, se může stát, že se projeví negativní vlastnost runy Pertho a osud se stane nepříznivým.

Zrozením vědomí o věčné součásti v člověku není vše vyhráno. Toto vědomí musí být za každou cenu uchráněno a nesmí se nechat zahubit rozumnými úvahami a možnými spekulacemi, že to, nebo ono není snad ani možné. Tuto ochranu nabízí svými vlastnostmi runa **ALGIZ**, jenž nám sděluje, že se nacházíme v dobré pozici a někdo nebo něco, nad námi drží svoji ochrannou ruku. Runa také znamená ochranu, bezpečí a odvrácení útoku ¹. Za takový útok lze považovat rozumové dedukce a odmítání jakéhokoli pohledu na život z jiného úhlu, než bylo doposud zvykem. Takovéto nepřijetí, či opakované nepřijímání nového smyslu života se rovná vraždění neviňátek Herodem, jak jej známe z biblického vyprávění. Aby k tomuto nedošlo, nachází jedinec v Bibli (*Mt 2, 13-15*) ponaučení, že anděl vede právě narozené nové vědomí v nitru člověka na místa, kde ho rozum nenalezne, kde si jej pro začátek neuvědomí. Proto se pak může zdát, že se vlastně navenek nic zvláštního neděje, snad kromě větší, avšak nejasné, touhy po něčem, co je nad vším ostatním.

Negativní působení runy představuje bezbrannost či to, že nejsme chráněni a hrozí nám nebezpečí ¹. Je to runa spojení mezi bohy a lidstvem, síla, která táhne lidské vědomí k říši bohů. Algiz je také runa vědomí a uvědomění ².

O dětství Ježíšově se toho z biblických záznamů příliš neví. Klidné jeho dětství, díky vyhnutí se předešlým nebezpečím, je tam však nastíněno v evangeliu podle Lukáše (*L 2, 40*), kde je psáno, že dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním. Toto tvrzení je samozřejmě podpořeno i vlastnostmi další runy, která je v pořadí, a to runy **SOWILO**. Tato runa poukazuje na štěstí, úspěch, sebevědomí a znamená dobré znamení ¹. V této fázi zrozené nové vědomí ještě nemusí být v člověku nijak zřetelně rozeznáváno, ale jedinec již může pociťovat sklony k duchovním vědám a obdobné změny, aniž by tušil, co je toho příčinou.

Sowilo je významná duchovní síla, která provází Vitkího (Runového mága – pozn. aut.) ². Je to také velmi mocná ochranná runa, která zajišťuje vítězství. Obdařuje sebevědomím, osobní silou a zvyšuje charisma a sebejistotu vystupování. Je to velmi

agresivní runa, proto se může vymknout kontrole. Pokud člověka její vliv zcela pohltí, stane se příliš domýšlivým a arogantním ⁵.

V našem výkladu následuje runa **Tewaz**, která nás poučuje mimo jiné o zákonu a řádu. Anglosaská Runová báseň říká, že: "Tiw je symbol, který znamená odvalu pro ušlechtilé a neochvějně drží pravdu i pod mraky noci." V básni se zřejmě mluví o Týrově hvězdě, kterou byla Polárka, jediný bod na noční obloze, který zůstává na stále stejném místě, bod, kolem kterého se celá hvězdná obloha otáčí ¹. Tímto bodem se dá rozumět to, co stojí za vším stvořeným čili ono nestvořené, okolo kterého se stvořené, chtě nechtě otáčí a otáčet musí. Aby si toho člověk byl plně vědom, musí se tímto směrem a způsobem naučit myslet. Záměrně se toto myšlení musí učit, chceli překonat myšlení předešlé, které ho uvádí do omylu tím, že člověk dokáže vše, nebo téměř vše jen sám ze sebe a ze svých sil. Bible nám k tomuto dává strohý návod v pasáži nazvané Dvanáctiletý v chrámě (*L 2, 49*), kde Ježíš rodičům, kteří ho hledali, říká, že musí být tam, kde jde o věc jeho Otce. Jakého Otce mohl asi mít na mysli, když ho jeho otec s matkou tři dny hledali, než ho v chrámě našli? Opouští-li člověk systém myšlení, že vše dokáže on sám, uvolňuje v sobě místo pro myšlení nové, které připouští vedení vyššími silami. A k tomu je rozhodně třeba odvahy což je jedním z dalších významů runy Tewaz. Dále také spravedlnost a vítězství. Daná runa je mocné znamení, které nám pomůže v našich životních bitkách vítězit. Měli bychom se její pomoci dovolávat pouze tehdy, pokud jsme si jisti, že spravedlnost je na naší straně.

V negativním významu znamená Tewaz prohru, zbabělost a nespravedlnost ¹.

Poté, co se vědomí člověka zdárně rozvine a patřičně rozšíří, přijdou na řadu vlastnosti runy **Berkana**. Tato runa propůjčuje událostem očištění, plodnost a je také znamením toho, že se něco nového rodí, je úzce spjata s břízou (*Betula Pendula*). Berkana je s velkou pravděpodobností jednou z Run pomoci, o kterých mluví v následujícím verši ze starší Eddy valkýra Sigdrífa "Znej runy pomoci, pomáhat chceš-li při porodu ženám. Na dlaň je nakresli, kol zápěstí napni, a popros o pomoc dísy" ¹. Vědomí se dostává do fáze, kdy ho čeká další postup o jeden stupínek výše k Bohu.

Zde se přetváří ontogenetická fáze dospělosti jedince do **období jeho zralosti**.

Dochází k dokonání rozvinutí nižšího člověčenství, kdy Ježíš dospěl do křtu v Jordánu a k přijetí křtu vodou z rukou Jana Křtitele (*Mt 3, 13-17; Mk 1, 9-11; L 3, 21-22; J 1, 32-34*). Tato událost je zaznamenána ve všech čtyřech kanonických evangeliích. Je to velmi důležitý okamžik, kdy člověk poprvé vědomě přichází do styku s Věčností, Prozřetelností, Bohem, kdy poté jeho činnost ve světě bude mít naprosto jinou náplň a jiný smysl než doposud. Křest vodou je důsledek dřívější Ježíšovi poslušnosti vůči svým rodičům i společnosti při neustálým uvědomováním si, že musí být tam, kde jde o věc jeho Otce. I zde je možno spatřit konkrétní návod.

Berkana vládne čtyřem stěžejním lidským „přechodovým rituálům“, které se konají v klíčových okamžicích zrození, dospívání, sňatku a smrti ².

Negativní působení runy Berkana značí neplodnost či nedostatek kreativity ¹.

Následně je zapotřebí se vypořádat se svým starým rozumem a vůbec se svým starým já, jehož činnost byla nahrazena částečnou působností velkého, božského Já. Ono staré malé já nezmizí, nemůže, je stále potřebné, a tak mu musí být určena jeho nová role. Musí se naučit poslušnosti a ono já bude využíváno jinak než doposud. Symbolické vyjádření tohoto vnitřního procesu na tomto stupni vývoje nalézáme v Bibli jako přemožení Satana na poušti (*Mt 4, 1-11; Mk 1, 12-13; L 4, 1-13*). Staré já láká světem a vším v něm stvořeným, ale to je právě jen jeho lest a lež, ke které chce nově nabyté vědomí znovu připoutat, a tím ho opět zotročit, a pak zahubit.

Vše musí v člověku začít spolupracovat, ale nově. A právě spolupráci má mimo jiné ve své nabídce vlastností runa **EHWAZ**. Také se dá využít k určitému pohybu a k překonání překážek na naší cestě ¹, obdobně jako je staré já třeba překonat, aby nám bylo nápomocno v cestě následující. Je to runa důvěry a loajality. Duchovní vazba, kterou si jedinec vytvoří ke svému koni, je dobrou ukázkou moci této runy. Ehwaz je kombinací dvou souladných, avšak duálně uspořádaných sil nebo bytostí, jako je člověk a kůň, kůň a kočár nebo tělo a duše ².

Negativní působení runy se využívalo při tzv. Nidstangu – tyč nebo kůl potupy, jež přenášela kletbu na protivníka. V negativním významu působí coby nejistota, nespolečnost, nesladěnost.

S ohledem na ontogenetický vývoj jedince se dá předpokládat, že se dostáváme do **středního věku v období jeho dospělosti**. Dalo by se říct, že zde člověk nabývá nové zkušenosti spolu s dopady jejich aplikování do svého života. Zde se začíná rozvíjet jeho člověčenství v jakési vyšší úrovni, na vyšším stupni. Toto období by se dalo nalézt v podobnosti s obdobím po třicátém roce života Ježíše Krista, kdy má, po křtu v Jordánu, již vědomé spojení s Otcem a díky tomu získává Otcem poslané učedníky (*Mt 4, 18-22; Mk 1, 16-20, L 5, 8-11; J 1, 35-51*). V těchto učednících nacházíme obdobu s lidskými vlastnostmi, které v podstatě již vyvinutá nesmrtelná složka v člověku začíná vyučovat a vést ke správnému spojení s ní a jejím prostřednictvím s naším Otcem, s Bohem.

Do tohoto výkladu svými vlastnosti zapadá další v pořadí se nacházející runa **MANNAZ**, jejímiž vlastnostmi mimo jiné jsou lidské společenství, spolupráce, člověčenství. Vztahuje se k lidskému kolektivu, ve kterém dokáže obnovit soulad a stmelit ho dohromady. Staroanglická Runová báseň říká: "Jsme jeden druhému veselím, však jednoho dne musíme odejít, neboť bohové uloží naše křehká těla do země." Islandská Runová báseň zase zní takto: "Člověk je radostí člověku a přírůstkem prachu a zdobitelem lodí." Přírůstek prachu a ozdoba lodí jsou tzv. kenningy (básnické obraty), které připomínají, že se člověk stane jednou prachem, nebo vzplane po

vikinsku na pohřební lodi. Podpořme tedy povídání o Runě Mannaz apelem na to, abychom si vážili lidského společenství, vztahů s rodinou a přáteli, dokud ještě tu možnost máme ¹.

Při pohledu na negativní působení této runy je zřejmé, že dochází ke zhroucení jakéhokoli kolektivu, kterého se bude negativní stránka runy dotýkat. Mannaz je síla lidské inteligence, racionality, paměti a tradice. Je to forma „zdokonaleného člověka „– úplné lidské bytosti – zasvěcence do jednoho z mnoha kultů staré víry ².

Láska, voda, emoce a intuice jsou jedny z hlavních vlastností runy **LAGUZ**. Voda je jedním z prvních živelů. O intuici jde u runy Laguz především. Vodní hlubiny i říční proud jsou symbolem nevědomí, citů a intuice. Ačkoli může runa Laguz v případném výkladu mluvit o opravdové vodě (řece, jezeru či moři), většinou bude hovořit o věcech spojených s našimi emocemi a city ¹.

Výše uvedené se spojuje s biblickým obdobím, uvedeným v NZ, kdy Ježíš začíná vyučovat svých dvanáct vyvolených učedníků lásky a milosrdenství (*Mt 10, 1-4; Mk 3, 13-19; L 6, 12-16; 9, 1-6*). Učedníci poznávají různé stupně lásky od lásky k sobě a svému, přes lásku k bližnímu, jako k sobě samému až po lásku ke Kristu a k nestvořenému Bohu, tak jak jim to lidská srdce jen dovolují. Láska je jednou z cest ke spojení s Bohem a lze ji také označit jako cestu nejhladší. Porovnejme třeba smrt všech Kristových učedníků. Všichni kromě Jana zemřeli násilně. Jan je představitelem pravé cesty lásky, což dosvědčil tím, že jako jediný z učedníků šel se svým Mistrem až pod jeho kříž, nestaraje se o to, že by i on mohl být davem zabit, z čehož ostatní učedníci měli strach, a proto se před ukřižováním Krista rozutekli. Láska je výborným výchozím bodem ke spojení s Bohem, ovšem tento výchozí bod není jediným.

Pokud se člověk dostane svým vývojem do této fáze, pravděpodobně ztratí pojem o vlastnictví v takové míře, že vše bude považovat za půjčku od Boha a ve všem bude schopen vidět dost pro všechny. Bude druhé milovat jako sebe sama a při službě jim bude sám sebe z lásky k Bohu zapírat a umenšovat.

Samozřejmě k bezelstnému a milujícímu člověku se ostatní mohou chovat vypočítavě, to znamená ve způsobu sobeckém, a to koresponduje s negativními vlastnostmi runy Laguz, jako je šalba, klam či intriky. Jde o mocnou runu zasvěcení – obzvláště pak zasvěcení do života, v pohanských dobách se na novorozené dítě stříkla voda a dalo se mu jméno, poté co prokázalo, že je schopno života. To znovu spojilo dítě s životní silou jeho klanu. Mystérium vatni ausa (rituální postříkání vodou) existovalo dávno před nástupem vlivu křesťanství a je významným rysem starověké nordické doktríny o znovuzrození ².

Následně Ježíš Kristus, dle evangelií, své učedníky vysílá do okolí, kde rozšiřují lásku k bližnímu, kterou pochopili a kterou začali předávat ostatním lidem formou léčení, zázraků a vírou v evangelium (*Mt 10, 5-15; Mk 6, 7-12; L 9, 1-6*). Začali-li si však myslet, že tyto zázraky konají oni sami, bez pomoci Kristovy, tak najednou tu moc

a sílu ztráceli. To nám ukazuje, že člověk, který chápe, zažívá a žije lásku k bližnímu, skrze kterou může dojít spojení s Bohem, tak o ni přichází ve chvíli, kdy zapomíná, že tato láska, která i v jeho životě koná zázraky uzdravení atp., není jeho silou, nýbrž silou propůjčenou. Propůjčenou Věčností skrze jeho nesmrtelnou součást, kdy je jeho já natolik umenšené, že většinu díla v něm koná díky uvolněnému místu velké Já.

Je-li tato moc správně chápána, je to požehnání, štěstí a blahobyt a období plné radosti, tak jak ukazuje svými vlastnostmi ve futharku následující runa **INGWAZ**, o které se praví, že ukáže-li se v našem výkladu ve správné poloze, můžeme očekávat plodné období plné radosti ¹.

Do tohoto období je možné také zařadit nový řád hodnot, který staví starý řád hodnot a výchovy na vyšší úroveň. Jedná se o modlitbu nazvanou Otčenáš, kterou Ježíš vyslovil, po dotazu jednoho ze svých učedníků, jak že se mají modlit (*Mt 6, 9-13; L 11, 1-4*). V této modlitbě je naznačen postup toho, o co by měl člověk na své cestě životem usilovat a o co by měl žádat přednostně a o co potom. Rozbor tohoto návodu, z uvedeného úhlu pohledu, tu nebudeme popisovat, jelikož by vybočoval z rámce tohoto díla. Jen si ještě doplníme, že modlitba Otčenáš je obdobou Desatera přikázání v první cestě uvedené ve SZ. Pro člověka jdoucího touto cestou se toto schéma stává nezbytným žebříčkem hodnot postavených tak, jak by měly zaujmout prioritu v jeho životě. Zde ovšem vyvstává otázka, pro koho je tato modlitba vlastně určena? Zda pro masy lidí, či jen pro již částečně probuzené učedníky? Pro lidi, kteří se modlí tímto způsobem a v tomto pořadí, ale žijí naprosto odlišně, a tudíž v modlitbě vlastně lžou, nebo pro učedníky, pro které je tato hierarchie hodnot naprostou samozřejmostí i v běžném životě? Odpověď na tuto otázku ponecháme na úvaze čtenáře.

Pokud přihlédneme ke klasickému pojetí ontogenetického vývoje jedince, je zde možné spatřit jeho **stáří** s mnohou moudrostí.

Budete-li se zabývat Ingwazem, povede se vám jako semenu, ukrytému v zemi. Jednoho dne zasetá myšlenka vzklíčí a její výhonky se objeví na denním světle. Jste sami sobě zahradníky a svůj svět budujete každý den znovu ⁶.

Negativní působení runy dává očekávat neplodné období bez radosti a inspirace, těžkosti v lásce a materiální strádání ¹.

Staroanglická runová báseň, vztahující se k runě **DAGAZ**, zní: „Den je posel bohů, světlo znamená štěstí a pohodu jak pro bohaté, tak pro chudé.“ Dagaz je runou naděje, regenerace a nových počátků. Tato runa má v sobě podobný náboj, jaký má svítání, přicházející po dlouhé noci. Objeví-li se v našem výkladu, pak je to znamení, že těžkosti, utrpení a temnota končí a nám svítá na nové lepší časy ¹. Jak tedy rozumět uvedeným vlastnostem runy v případě jejich propojení s biblickým ukřížováním Ježíše Krista? Například tak, že ukřížování bylo a je pro každého z nás naprosto nezbytné, aby vědomí mělo možnost plně přejít ze tmy hmoty, času a prostoru do Světla nadčasovosti, Věčnosti, a to nyní směrem k Duchu svatému. Pryč z temnot vnějších, kde je pláč a skřípění zubů. Skrze poznání a jeho Světlo přichází na řadu dovršení platnosti zákona duality a principů protikladů. Tento proces je popsán v Bibli také ve všech čtyřech evangeliích (*Mt 27, 32-44; Mk 15, 21-32; L 23, 26-43; J 19, 17-27*) jako

ukřižování Krista, kde Kristus odevzdává Otcí svůj život se slovy, že mu odevzdává svého ducha.

V tomto okamžiku člověk odevzdává Bohu všechno své a tím je míněn celý jeho život. Bez toho není možné absolvovat absolutní smrt na kříži a následný další vývojový postup. Všimněte si, že celý popis v tomto díle je protkán sebe opouštěním, sebe odevzdáváním, sebe ztrácením atp. Rozhodně to není náhoda. Člověk spočine na kříži, až když odevzdal téměř všechno své, a teprve teď se od něj požaduje odevzdat i to nejcennější, svůj život.

Runa Dagaz je denním světlem, které vnímáme v okamžiku úsvitu a při západu slunce, v červácích a stmívání. Je to runa naprostého procitnutí². Tato runa v runové magii symbolizuje světlo poznání a osvětlení. Chrání člověka před zaslepením, iluzemi a před pádem do šedivosti všedního života. Slouží též k upevnění zdraví⁵.

Negativní působení runy Dagaz naznačuje, že to, v co vkládáme své naděje, nás zklame. Logicky z toho plyne, že pokud do procesu ztráty sebe vloží člověk nějakou svojí nadějí, třeba že se to povede atp., tak se opět vrátil k sobě a svému a celý zdárný konec procesu je překažen, minimálně oddálen. A proto také učedníci Kristovi byli zklamáni, že jejich Mistr potupně zemřel na kříži.

Jelikož runa Dagaz znamená, jak již bylo uvedeno na počátku, obrození či nadějí, tak do působnosti této runy můžeme zařadit také následné vzkříšení Krista čili onu regeneraci a nadějí na nové začátky. Toto je v Bibli také zapsáno ve všech čtyřech evangeliích (*Mt 27, 32-44; Mk 15, 21-32; L 23, 26-43; J 19, 17-27*). Tato analogie zmrtvýchvstání je krásně zachycena a vystižena i v severské mytologii: "Runa Dagaz je zasvěcena nejkrásnějšímu ze všech Ásů, zářivému bohu světla Baldrvi. Baldr, nazývaný též "Bílý Ás", je synem Ódina a bohyně Frigg. Jako jediný z bohů zemřel ještě před konečnou bitvou mezi bohy a obry, před ragnarökem. Díky léčce, kterou navlékl prohnáný bůh Loki, byl Baldr zabit svým vlastním slepým bratrem Hödem. Po strašlivém ragnaröku, při kterém padne mnoho důležitých bohů, včetně Ódina, Thora a Freye, se ale Baldr vynoří z podsvětí, aby obnovil život a pořádek na světě. Píseň vědmy to popisuje následujícími slovy: "Pole bez osetí úrodu dají, bezpráví padne, Baldr se vrátí!"¹.

Runa Dagaz se v některých výkladech vyskytuje na konci celého futharku. Z uvedeného ale je a bude zřejmé, že její umístění na předposledním místě je z pohledu tohoto porovnání správnější.

Ontogenetický vývoj jedince by se zde rovnal fázi jeho **vysokého stáří**.

Posledním bodem srovnání tří směrů pro naši potřebu je období popisované v Bibli jako seslání Ducha svatého na učedníky Kristovi (*Mk 16, 15-18; L 24, 45-49; J 20, 21-23*). Ukřižováním Krista byl jeho učedníkům odebrán fyzický, hmotný učitel a byl následně nahrazen nehmotným učitelem, Duchem svatým. Jde o jednu z trojností – Otec, Syn a Duch svatý, která se emanovala z nestvořeného božství, aby byla umožněna stvořenému člověku cesta zpět do nestvořeného. Aby se o tuto emanaci v podobě Ježíše a Ducha svatého a Otce mohl opřít jako o příčky žebříku vedoucího

do nebe, domů. A aby pak následně mohl být do nebe vzat oproti Kristu, který na nebe vstoupil, jak je v Bibli popisováno ve statích o jeho nanebevstoupení (*Mk 16, 19-20; L 24, 50-51*).

Zde se můžeme zmínit o tom, že zosobnění trojice Otec, Syn a Duch svatý je vlastně znázornění tří principů, které se projevily z nestvořeného do stvořeného. Otec je tvůrčím principem Věčnosti, Syn je principem spasitelským (nikdo nepřijde k Bohu, než skrze Ježíše Krista) a Duch svatý je principem osvěcovacím. Tvůrčí princip vkládá z nestvořeného stvořené do hmoty. Spasitelský princip odvádí ze hmoty stvořené zpět do nestvořeného a osvěcovací princip poskytuje na všech úrovních potřebné porozumění.

K této konečné části výkladu se váže runa **OTHALA**, která nás vybízí, abychom se rozpomněli na to, kdo jsme a odkud pocházíme a abychom přijali duchovní, hmotné i kulturní dědictví našich předků, jejichž krev dosud koluje v našich žilách. To je symbolikou rozpomnění se na naše vyjití z Věčnosti. Návrat domů čili nanebevstoupení, či nanebevzetí, tato runa podporuje svými vlastnostmi, jako jsou domov, dům, či dědictví.

Další z nezpochybnitelných indicií o správném posazení této runy na poslední místo výkladu je to, že symbol této runy je podobný rybě, jenž je symbolem dnešních křesťanů. Jde o symbolický odkaz budoucím generacím ve tvaru ryby. S uvedeným je také možno spojit Ježíšův výrok, ve kterém nabádá své učedníky, že již nebudou lovit ryby, ale lidi (*Mar. 1, 17*). Tudíž tato runa zaujímá po právu právě poslední místo ve futharku. Znak runy Othila je složen v horní části z runy Inguz (plodivá síla) a v dolní části z runy Gebo (dar), což symbolizuje to, co nám bylo dáno předchozími generacemi, ať již v dobrém nebo špatném. Záleží na nás, jak s tímto dědictvím naložíme. Runa Othila učí těm nejcennějším hodnotám našeho života ⁵.

Negativní stránka runy mluví o pocitu vykořenění, ztrátě domova či nějakého dědictví. Tato stránka by se mohla uplatnit snad jen v případě hříchu proti Duchu svatému, což už by byla nejspíš velmi krajní a vyhrocená situace.

Co se týče ontogenetického vývoje jedince, lze předpokládat, že se zde uplatní poslední jeho fáze, a to je **věk kmetský**.

Futhark vs. kanonická evangelia

Celý germánský futhark prostý lze také využít jako paralelu k událostem zobrazeným jen ve čtyřech evangeliích, které se v Bibli nacházejí v NZ. Toto srovnání zde ukážeme pouze v jistém skromném náznaku, heslovitě, a vnímavý čtenář si jistě bude schopen celý komplex podrobnějším studiem potřebných pramenů doplnit.

Jestliže je možno futhark použít na celý řetěz událostí táhnoucích se ze SZ až do NZ a pak také na samostatný příběh ve čtyřech evangeliích, je to zřejmý důkaz toho, že se v mnohých událostech a systémech nachází jeden a ten samý princip. Princip jedné a té samé Cesty. Je to cesta člověka k Bohu. Ta cesta, kterou zahalují mnohé příběhy a podobenství, aby byla ukryta před zraky těch, kteří k plnění jejich požadavků ještě nedozráli. Je jistě mnoho dávných pramenů, ze kterých lze tuto Cestu vyčíst.

Vlastnosti run užitých v tomto srovnání jsou převzaty od autora Mikyho Straky, tak jak jsou uváděny v jeho díle Runy – cesta k runám, cesta za starými bohy a pohanskými tradicemi.

-Fehu: majetek, bohatství, hojnost / zvěstování počtů Ježíše (Mt 1, 18-25; L 1, 26-38; J 1, 9)

-Uruz: fyzická síla, zkouška, překážka / vstup Boha do fyzického světa při zrození Ježíše (Mt 2, 1; L 2, 1-20). Usnadnění cesty Ježíši ve hmotě pomocí darů Tří králů: zlato, kadidlo, myrha (Mt 2, 8-11; J 1, 10-11)

-Thuriaz: drtivá síla, past, ochrana / napomenutí Tří králů, aby se nevraceli k Herodovi a následný útěk Josefa a Marie s Ježíšem do Egypta (Mt 2, 13-15)

-Ansuz: moudrost, inspirace, komunikace / Ježíš rostl v síle, moudrosti a Boží milosti (L 2, 40)

-Raido: pohyb, cesta, přesun / vnitřní pohyb k Bohu, cesta „být tam, kde jde o věc mého Otce“ (Luk. 2, 49) a uvědomělé směřování vědomí k Bohu

-Kenaz: poznání, osvětlení, žár / křest vodou v Jordánu (Mt 3, 13-17; Mk 1, 9-11; L 3, 21-22; J 1, 32-34) zároveň s pokušením na poušti (Mt 4, 1-11; Mk 1, 12-13; L 4, 1-13)

-Gebo: dar, výměna, spolupráce / povolání učedníků (Mt 4, 18-22; Mk 1, 16-20, L 5, 8-11; J 1, 35-51)

-Wunjo: radost, dostatek, štěstí / první zázrak v Káni Galilejské, což je proměna vody ve víno (J 2, 1-11)

-Hagalaz: náhlý zvrat, zpoždění, destrukce / vyhánění zlých duchů z mnoha lidí a měst (Mt 8, 16-17; Mk 1, 32-39; L 4, 40-44)

-Naudiz: nouze, bída, trápení / Ježíš rozmlouvá s lidmi a cítí potřebu vnesení Světla do jejich vědomí: Nikodém (J 3), samařská žena (J 4). Poučuje všechny lid podobenstvími

-Isa: chlad, zamrznutí, stagnace / spory mezi farizeji vyvolané Ježíšovým uzdravováním a zázraky (J 11, 47-53)

-Jera: sklizeň, odměna za vykonanou práci, hojnost / zástupy kolem Ježíše (L 6, 17; Mt 4, 23; Mk 3, 7; Jan, 6, 2)

-Eihwaz: radikální změna, přechod jednoho stavu do druhého, smrt / vyvolení dvanácti a další stupeň jejich výuky lásce a milosrdenství (Mt 10, 1-4; Mk 3, 13-19; L 6, 12-16; 9, 1-6)

-Pertho: osud, hra, odhalení tajemství / tajemný přístup Ježíše ke své rodině (Mt 12, 46-50; Mk 3, 31-35; L 8, 19-21)

-Algiz: ochrana, bezpečí, odvrácení útoku / varování před kvasem farizeů (Mk 8, 15; Mt 16, 6; L 12, 1-3).

-Sowulo: úspěch, štěstí, sebevědomí, slunce / jak následovat Krista (Mt 16, 24-25; Mk 8, 34-38; L 12, 29-31). Já jsem světlo světa (J 8, 12)

-Tiwaz: vítězství, odvaha, spravedlnost / vjezd do Jeruzaléma (Mt 21; Mk 11; L 19, 28; J 12, 12)

-Berkana: regenerace, plodnost, očištění / očištění chrámu (J 2, 13-17; Mk 11, 15-17; L 19, 45-46)

-Ehwaz: pohyb, dopravní prostředek, to, co je naším koněm / láska uvedená v nejvyšším přikázání (Mt 22, 36-40; Mk 12, 28-34)

-Mannaz: člověk, lidské společenství, spolupráce / dovršení lidství, poslední večeře (Mt 26, 26-29; Mk 14, 22-25; L 22, 14-20), zrada Jidáše (Mt 26, 48-50; Mk 14, 44-46; L 22, 47-48) a následné zatčení Ježíše

-Laguz: emoce, voda, intuice, plynutí / zmaření sebe sama, oběť z lásky k lidem, ukřižování (Mt 27, 32-44; Mk 15, 21-32; L 23, 26-43; J 19, 17-27)

-Ingwaz: plodnost, štěstí, blahobyť, mír / „Hle tvůj syn“ a „hle, tvá matka“ (J 19, 26-27)

-Dagaz: obrození, regenerace, naděje / Ježíšova smrt (Mt 27, 50-56; Mk 15, 37-41; L 23, 44-49; J 19, 28-37) a vzkříšení (Mt 28, 5-10; Mk 16, 4-8; L 24, 4-9; J 20, 11-18)

-Othala: domov, dědictví / seslání Ducha svatého na učedníky a Kristovo nanebevstoupení (Mt 28, 16-20; Mk 16, 15-20; L 24, 45-53).

Futhark v plánování

Přirovnání posloupnosti futharku k obyčejnému každodennímu dění by se dalo aplikovat na běžném vzniku nápadu o určitém projektu, cíli.

Vypadalo by to vše následovně:

- početí nápadu, projektu, v úvahách zajistí základní síla početí runy Fehu
- zrození projektu do hmoty, tzv. na papír, je stále předběžná část. Zde se uplatní runa Uruz jako matka projevování a může kontrolovat počátek shánění potřebných nezbytností pro rozjezd projektu
- potřeba překonat převážně cizí negativní názory a pochybnosti o neproveditelnosti projektu. Zde působí ochrana projektu silou runy Thuriaz (tři králové nejdou, dle rady ve snu, zpět k Herodovi)
- stále dokonalejší rozvádění projektu, kde se projevuje jistá moudrost, komunikace či inspirace runy Ansuz
- nutnost stále myšlenkově být v tom, co se týče projektu. Uvažování o dalších krocích atd., což runa Raido zajišťuje svojí vlastností pohybu, myšlenkového i fyzického, po určité dráze kolem projektu
- potřebné poznání, že lze projekt uskutečnit, i mimo náčrt na papír, do praxe. Následné vlastní uskutečnění. Zrození projektu z papírové do praktické podoby, což podporuje žár runy Kenaz (vstoupení do vyšší fáze vývoje jako při křtu vodou v Jordánu)
- ke zdárnému rozjetí projektu potřebujeme kvalitní spolupráci všech součástí. Spolupráce je jednou z dominant runy Gebo
- následně se dostaví působnost runy Wunjo a její radost z prvních úspěchů
- postupem času pak runa Hagalaz symbolizuje první nedostatky, které se začaly ve funkčnosti projektu projevovat
- zde runa Naudiz dodává potřebu se v nouzi poradit ze zkušenějšími
- projekt se může zastavit z jakéhokoli nedostatku. Chybí peníze, návaznost, porozumění atd. V takovém případě zapůsobí ztuhlost runy Isa
- přes možné nedostatky se projekt může zalíbit okolí, sponzorům atd. Bude vlita nová krev do žil. Na pomoc spěchá runa Jera se svojí hojností
- runa Eihwaz podpoří přechod do vyššího stavu kvality poté, co se tvůrce poučil ze svých předchozích chyb vyzozorovaných při funkčnosti projektu
- možnost nečekaných souvislostí projektu s různými oblastmi využití. Runa Pertho zde působí svým odhalením tajemství
- je načase projekt nějak pojistit, nechat ho patentovat, pořídit ochrannou známku a tak podobně. Ochranu a bezpečí má na starosti runa Algiz

- projekt má před sebou zárnou budoucnost po počátečních potížích. Mocí runy Sowulo se nám dostává sebevědomí a úspěch
- runa Tiwaz dodává odvalu chtít s projektem tak zvaně prorazit do světa (biblický vjezd do Jeruzaléma)
- regeneraci po předešlém vypějí, z uvedení projektu do života a jeho konečné doladění nám zajistí moc runy Berkana
- runa Ehvaz naznačuje tažnou sílu projektu, která mu stále pomáhá se osvědčit v reálném a dravém prostředí
- vlastnosti runy Manaz zvýrazňují více či méně kvalitní spolupráci našeho projektu s ostatními a zobrazují jeho životaschopnost v prostředí konkurence
- síla runy Laguz, což je intuice a plynutí, nutí tvořit nové a pokrokovější projekty, popřípadě navazující na ten původní
- obrození v sobě nese runa Dagaz, což může znamenat zastavení projektu původního a nahrazení ho kvalitnějším a schopnějším
- Othala, poslední runa z germánského futharku prostého, znamená mimo jiné dědictví. Dědictví kvalit, chyb a ponaučení z prvního projektu obohacuje práci na dalších nadstavbách a nových nápadech či projektech.

Závěr

O Bibli se říká, že byla poskládána z částí, které nejvíce vyhovovaly těm, kteří toto skládání prováděli a že z těch částí bylo mnohé vyjmuto. U futharku a pohanství obecně byla bohužel především díky šíření křesťanství zlikvidována spousta původních tradic, zvyků, informací a památek. První futhark (germánský futhark prostý) obsahuje 24 znaků, druhý (anglosaský futhorc) 28–33 znaků a třetí (vikinský futhork) jenom 16 znaků. Z toho plyne, že i futhark byl tedy postupem času různě přetvořen, či pozměněn, jako vše, co přetrvává staletí a je postupně upravováno těmi, kteří se chopí jakéhokoli pokusu o výklad a co se nehodí, to změní, upraví či dokonce odstraní.

V tomto díle jsme se neodvažovali na srovnávaných pramenech cokoli měnit, přehazovat, či snad dokonce odstraňovat a přeci se ukazuje, že se vše se vším potkává. Ať je to se zdroji, se kterými jsme pracovali, jak chce, je pro nás zřejmé, že se v nich zachovala základní osa Cesty, a to přeci nemůže být náhoda. Lze v tom jednoduše spatřit působení Prozřetelnosti, která na vzdory lidské omezenosti a mnohdy i hlouposti přece jen zapůsobila. Tím byla potřebná, ač zahalená, nápověda pro další generace zachována.

Pevně věříme, že námi zpracovaná porovnání v očích čtenářů podpoří náš názor, že v seskupení germánského futharku prostého, jakož i v Biblickém seskupení podobenství a obrazů je víc, než se na první pohled může zdát. Je možné, že se mnohé, co bylo v tomto díle napsáno, nebude líbit některým skalním příznivcům jednotlivých směrů, ale s tím se už budou muset vypořádat sami.

Chtěli jsme alespoň trochu poodhalit roušku tajemství, která přikrývá to, co je možno považovat za společné jádro všech věcí a předpokládáme, že pokud je toto jádro možné najít v námi předloženém materiálu, tak je ho možné odhalit i v dalších pramenech, ať jsou si ony prameny třeba velmi vzdáleny, jak místem vzniku, tak časem jejich poplatnosti.

Toto skromné dílo bylo sepsáno
k větší slávě Boží dvěma zapisovateli
pokorně poslušnými závanu inspirace,
jenž v jeden okamžik přivál odnikud,
zanechal stopu poznání,
a stejně tak zase nikam odvanul.

Seznam zdrojů

1 - Miky Straka: Runy – cesta k runám, cesta za starými bohy a pohanskými tradicemi. Toto jeho dílo nebylo nikdy knižně vydáno. Dílo je volně a zdarma dostupné na internetu

2 - E. Thorsson: Runy v praxi

3 - Neil Gaiman: Severská Mytologie

4 - Bernard King: Runy – písmo a magie Vikingů

5 - Renata Herber: Poselství run

6 - Igor Warneck: Runy – praktická kniha

- Bible, ekumenický překlad z roku 2001

- Germánský futhark prostý

Obsah

Úvod	str. 1
Podobnost tří směrů	str. 2
Futhark vs. kanonická evangelia	str. 18
Futhark v plánování	str. 20
Závěr	str. 22